

BELGISCHE BELASTINGMAATREGELEN DIE LAGERE INKOMENSLANDEN DOEN VERLIEZEN

Een overzicht

Oktober 2023

Overheden wereldwijd staan voor belangrijke uitdagingen. Lagere inkomenslanden, in het bijzonder, worden geconfronteerd met een ‘perfecte storm’ van energie-, klimaat-, voedsel- en schuldencrisissen. Hoewel belastinginkomsten broodnodig zijn, blijven belastingontwijking en belastingcompetitie leiden tot verliezen voor overheden hier en elders. De belastingmaatregelen van het ene land kunnen zo de belastinginkomsten van andere landen, direct of indirect, negatief beïnvloeden. Het ene na het andere schandaal toonde aan hoe multinationale bedrijven het belastingstelsel van een bepaald land, of verschillende landen, gebruiken om geen belastingen te moeten betalen in een derde land. Ook België heeft belastingmaatregelen, met dergelijke negatieve spill-overs voor de belastinginkomsten van derde landen. België staat op de 16de plaats van de Corporate Tax Haven Index 2021, een wereldwijde ranglijst van landen die multinationals het meest ‘helpen’ om minder belasting te betalen.¹ In deze fiche geven we een actueel overzicht van de belangrijkste belastingmaatregelen met mogelijke negatieve impact elders.

Belastingmaatregelen situeren zich niet in een vacuüm. Zo gaat het zelden louter om de relaties tussen twee landen. Achter de verloren belastinginkomsten van een land gaat vaak een complex web schuil van verschoven winsten tussen een set van landen. In deze nota focussen we louter op het deeltje waar België een rol speelt via haar eigen regelgeving. Daarnaast is het internationale belastingstelsel een evolutief gegeven. Zo zal er vanaf 2024 één en ander veranderen aan de hieronder opgelijste maatregelen. De reden daarvoor is de invoering van de globale minimumbelasting waar België zich samen met de andere EU-lidstaten toe verbonden heeft. Onder invloed van de minimumbelasting zullen bepaalde maatregelen die aanleiding kunnen geven tot verloren belastinginkomsten minder effectief worden en/of hervormd worden. De minimumbelasting is één van de laatste pogingen van de OESO, de intergouvernementele organisatie, met grotendeels hoge inkomenslanden als leden, die de afgelopen 60 jaar onder andere de mondiale belastingregels bepaalde, om belastingontwijking en belastingcompetitie aan te pakken.

Dat wil echter niet zeggen dat vanaf 2024 belastingontwijking tot het verleden behoort of dat er geen schadelijke belastingpraktijken meer zullen zijn. Nog zekerder is dat lagere inkomenslanden nog steeds niet verlost zullen zijn van de onrechtmatige uitstroom van belastinginkomsten. Zo concluderen studies van verschillende instanties, waaronder het IMF en de onderzoeksgroep BEPS Monitoring Group, dat de huidige ontwerpvoorstellen van de OESO in het kader van globale taksdeal (ook wel BEPS 2.0 genoemd) de komende 10 jaar weinig tot geen impact zullen hebben op de omvang van belastingverliezen.² Wat betreft de minimumbelasting binnen de globale taksdeal is de reden daarvoor het lage tarief van 15%, het beperkte toepassingsgebied en de maatregelen die de 15% lager kunnen doen uitvallen. Bovendien zullen niet alle overheden kunnen genieten van de beperkte belastinginkomsten die de minimumbelasting moet opleveren. Een andere recente studie verwacht dat de ‘investment hubs’ of belastingparadijzen de grote winnaar zullen zijn (89% van de totale meeropbrengsten), hogere inkomenslanden een klein stuk mee-eten van de taart (9%) en lage- en middeninkomenslanden nauwelijks iets winnen.³

Aan de vooravond van de invoering van de minimumbelasting vinden we het belangrijk om een foto te nemen van de huidige Belgische belastingmaatregelen die vandaag een negatieve impact op inkomsten van lagere inkomenslanden kunnen hebben. De foto blijft relevant voor de toekomst omdat:

- ook na de invoering van de minimumbelasting bepaalde van die maatregelen zullen blijven bestaan (al dan niet in gewijzigde vorm).
- de invoering van de minimumbelasting nieuwe ontwijkingsopties kan doen ontstaan. Er is dus blijvende aandacht nodig voor dergelijke belastingmaatregelen.
- herwonnen inkomsten na invoering van de minimumbelasting in eerste instantie voor België zullen zijn en lage en middeninkomenslanden in verhouding betrekkelijk weinig inkomsten uit de belastingdeal zullen halen.

Hieronder geven we een overzicht van de Belgische belastingmaatregelen met een potentieel negatieve impact op de belastinginkomsten van andere landen, met name lagere inkomenslanden. Sommige ervan kunnen ook een negatieve impact hebben op de eigen Belgische fiscale inkomsten. De focus ligt op het type maatregelen dat het meest problematisch is, dit wil zeggen met het grootste verschil tussen de effectief betaalde belastingen en de theoretisch mogelijke belastinginkomsten zonder de maatregel. We focussen op volgende categorieën, die ook in andere studies over belastingvoordelen onder de loep genomen worden⁴:

- Belastingverdragen
- Tarieven en schadelijke belastingpraktijken

De analyse hieronder is grotendeel gebaseerd op het eerste deel van het onderzoek “The impact of Belgian tax policy on our preferred partners for development”⁵ van de KULeuven in opdracht van 11.11.11 (vanaf nu: spillover analyse KULeuven). Om deze info in een breder plaatje te plaatsen, sluiten we elk stuk af met de score voor dat specifieke onderdeel volgens de eerder aangehaalde Corporate Tax Haven Index. Die score betreft de info van 2021 en is vanzelfsprekend gebaseerd op de methodologie⁶ van die index (en kan dus verschillen van de focus van de spillover analyse van de KULeuven).

1. BELASTINGVERDRAGEN

WAAROVER GAAT HET?

Bilaterale belastingverdragen zijn verdragen waarin twee landen bepalen welk land welk inkomen mag belasten en hoe financiële stromen tussen de twee landen belast worden. Ze zijn oorspronkelijk bedoeld om te voorkomen dat belastingbetalers die in meer dan één land actief zijn, twee keer belasting moeten betalen op hetzelfde inkomen. Die verdragen hebben echter ook geleid tot belastingverlagingen op specifieke financiële stromen zoals royaltybetalingen, rente en dividenden. Multinationale ondernemingen gebruiken dit soort stromen namelijk ook voor belastingontwijking: om winsten te verplaatsen van landen waar ze zaken doen naar landen waar de betreffende inkomsten tegen lagere tarieven (of helemaal niet) belast worden. Bovendien hebben veel verdragen de heffingsbevoegdheid van de landen waar multinationale bedrijven hun hoofdzetel hebben (veelal in hogere inkomenslanden) versterkt ten koste van de landen waar het bedrijf zaken doet en winst genereert (vaak lagere inkomenslanden).

BELASTINGVERDRAGEN MET BELGIË

Volgens de spilloveranalyse KULeuven heeft België momenteel belastingverdragen met 95 landen, waarvan 22 met lage inkomenslanden.⁷ ActionAid rangschikte in haar rapport ‘Mistreated’ (2016)⁸ zeven Belgische belastingverdragen met lagere inkomenslanden als ‘zeer restrictieve’ verdragen, die bijzonder zorgwekkend zijn door de sterke beperkingen die zij opleggen aan de heffingsrechten van die lagere inkomenslanden.

SPILLOVER EFFECTEN

Lagere en midden inkomenslanden zijn veel afhankelijker van inkomsten uit de vennootschapsbelasting dan hoge inkomenslanden.⁹ Tegelijkertijd zijn ze tot drie keer zo kwetsbaar voor negatieve *spillover* effecten van belastingssystemen uit rijke landen.¹⁰

De spilloveranalyse van de KULeuven kijkt niet naar alle verdragen tussen België en lagere inkomenslanden maar focust op belastingverdragen tussen België en de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Het gaat over vijf verdragen met DR Congo, Marokko, Rwanda, Senegal en Oeganda. Aan de hand van de volgende drie aspecten krijgen we zicht op de mate waarin belastingverdragen in het nadeel van het lagere inkomensland werkt: (1) het gekozen modelverdrag, (2) de verloren inkomsten door de gehanteerde belastingtarieven in de afgesloten verdragen en (3) de mate waarin er ruimte is voor verdragsmisbruik ('treaty shopping'), dit is het indirect toegang proberen krijgen, bijvoorbeeld via een brievenbusmaatschappij, tot de voordelen van een belastingverdrag tussen twee verdragsluitende staten zonder zelf inwoner te zijn van een van die rechtsgebieden.

1. Er lijkt geen specifiek beleid te zijn dat de positie van België bepaalt bij het onderhandelen van verdragen met de geselecteerde landen. In de onderhandelingen met partnerlanden kunnen bepalingen van het **OESO- of het VN-modelverdrag** als leidraad genomen worden, waarbij verdragsbepalingen opgesteld volgens het VN-modelverdrag gunstiger zijn voor lagere inkomenslanden. Voorbeelden van verdragsbepalingen die gunstiger zijn voor lagere inkomenslanden zijn bijvoorbeeld hogere bronbelastingtarieven voor de betreffende landen op uitgaande dividenden en interesten, terwijl in het omgekeerde geval (OESO-modelverdrag) dividenden en rente minder belast worden in land van herkomst en dus de gerepatrieerde bedragen hoger zijn, wat winst na belasting voor het bedrijf in België doet toenemen. De onderzochte belastingverdragen bevatten zowel bepalingen in lijn met het OESO- als met het VN-modelverdrag, zonder dat daar een systematiek of logica in te onderscheiden is. Bovendien bevestigen deze vijf cases de bevindingen van een bredere studie die concludeert dat er een nefaste trend bestaat in de 61 onderzochte verdragen tussen België en lagere inkomenslanden dat de bepalingen die hogere bronbelastingtarieven op dividenden en interesten toestaan in lijn met het VN-verdragsmodel, in de loop der tijd aanzienlijk zijn afgenomen, met name sinds de jaren negentig.¹¹

2. Drie van de vijf partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking verliezen belastinginkomsten door de belastingverdragen met België. Dit blijkt uit de spilloveranalyse KULeuven die de bronbelastingtarieven op dividenden en interesten zoals overeengekomen in de belastingverdragen vergelijkt met de bronbelastingtarieven indien het binnenlandse tarief van toepassing zou zijn. De Belgische belastingverdragen hebben vooral gevolgen voor de bronbelasting op dividenden uit directe investeringen in Marokko (117 miljoen USD aan potentieel gederfde inkomsten); de bronbelasting op portefeuillerente in de DRC (98 miljoen USD aan potentieel gederfde inkomsten); en de bronbelasting op dividenden uit directe investeringen en portefeuillerente in Oeganda (respectievelijk 14 miljoen USD en 12 miljoen USD aan potentieel gederfde inkomsten). Het verdrag met Oeganda is wel nog niet in werking getreden, waardoor dit verdrag in de praktijk nog geen effect heeft.¹²

3. De analyse toont aan dat verschillende van de bilaterale verdragen tussen België en een 'belastingparadijs', lage bronbelastingtarieven op dividenden en interesten instellen, wat de opportuniteit voor verdragsmisbruik genereert. Verdragsmisbruik (of treaty shopping) is het opeisen van voordelen van belastingverdragen in situaties waarvoor deze voordelen niet bedoeld zijn (bijvoorbeeld door een brievenbusmaatschappij als doorstroom entiteit in te zetten).¹³

Zo kan een in België gevestigde vennootschap die in een van de partnerlanden investeert een entiteit in een derde land gebruiken als '*conduit*'.¹⁴ Dit werd onderzocht door te kijken naar de 10 gevallen waarin een partnerland een belastingverdrag heeft met Mauritius¹⁵ of één van de vijf hoogst gerangschikte jurisdicties in de Corporate Tax Haven Index van 2021 met een belastingverdrag met België. Uit die analyse bleek dat verschillende van de verdragen voorzien in lage bronbelastingtarieven op dividenden en interesten (in sommige gevallen zelfs 0%-tarieven). Het is dan ook niet verwonderlijk dat

buitenlandse investeerders vaak Mauritius gebruiken als 'conduit' waarlangs ze hun investeringen in bepaalde Afrikaanse landen omleiden en zo belastingen ontwijken.

Om verdragsmisbruik tegen te gaan kunnen verdragen een beneficial ownership-vereiste¹⁶ opnemen of de krachtigere anti-misbruikbepalingen: LOB-¹⁷ en PPT-regels.¹⁸ Hoewel alle verdragen die we hier bespreken een beneficial ownership-vereiste bevatten, zijn PPT-regels niet in alle verdragen en in bepaalde gevallen slechts gedeeltelijk opgenomen en geen LOB-regels. Alleen het verdrag met Marokko uit 2006 en het verdrag met Senegal bevatten een PPT-regel die algemeen van toepassing is. De verdragen met Rwanda en DR Congo bevatten een specifieke PPT-regel maar dan met een beperkte reikwijdte.¹⁹

Concluderend blijkt dat vaststellingen in een eerdere studie van 11.11.11 uit 2016 met een bredere scope,²⁰ herbevestigd worden in de spilloveranalyse van de KULeuven die focust op vijf belastingverdragen. In die eerdere 11.11.11-studie werd de aandacht gevestigd op de relatief lage bronbelastingtarieven in verdragen met verschillende lagere inkomenslanden, op de belastingverdragen van België met een aantal landen (zoals Bahrein en de Seychellen) die beschouwd kunnen worden als belastingparadijzen en op het feit de belastingverdragen van België traditioneel geen robuuste anti-misbruik bepalingen bevatten. Op basis van de spilloveranalyse van de KULeuven blijkt dat er ruimte is voor verbetering:

- door een specifiek Belgisch beleid uit te werken om belastingverdragen steeds te onderhandelen op basis van het VN modelverdrag,
- door te garanderen dat Belgische belastingverdragen geen negatieve impact hebben op begrotingen van lagere inkomenslanden en
- door het tegengaan van verdragsmisbruik.

Corporate tax haven index Indicator Treaty aggressiveness (België): 45/100

Verdragsagressiviteit (treaty aggressiveness) wordt begrepen als het vermogen van land A om lagere bronbelastingen te krijgen van land B in een dubbelbelastingverdrag. Deze indicator analyseert de agressiviteit van een jurisdictie in hun dubbelbelastingverdragen ("dubbelbelastingverdrag") met andere landen, zoals blijkt uit de bronbelastingtarieven die van toepassing zijn op de betaling van dividenden, rente of royalty's.

2. BELASTINGTARIEVEN EN SCHADELIJKE BELASTINGPRAKTIJKEN

In de periode 2018-2020 verlaagde België zijn algemene tarief van de vennootschapsbelasting. Terwijl voor grote ondernemingen tot 2017 een tarief van 33,99% van toepassing was, werd dit geleidelijk verlaagd tot eerst 29,58% in 2018 en vervolgens 25,00% in 2020. Voor kmo's daalde het tarief in 2018 onder bepaalde voorwaarden op de eerste schijf van 100.000 EUR tot 20%. Deze belastingverlaging was gekoppeld aan de afschaffing van verschillende fiscale aftrekposten en speciale regelingen, evenals de invoering van verschillende (EU-) antimisbruikmaatregelen. Zo stelde de regering destijds dat de impact van deze belastingverlagingen inkomstenneutraal zou zijn en zou worden gecompenseerd door bepaalde belastingaftrekken af te schaffen of door bepaalde aftrekposten minder aantrekkelijk te maken. Toch blijven nog een aantal belangrijke schadelijke belastingpraktijken bestaan die multinationals de mogelijkheid geven tot agressieve fiscale planning (zie hieronder).

De verlaging van het nominale belastingtarief in België staat niet op zichzelf. Een dergelijke algemene verlaging van het vennootschapsbelastingtarief is één van de belangrijkste vormen van belastingcompetitie tussen landen. Zo is in de afgelopen decennia het gemiddelde wettelijke belastingtarief in de EU aanzienlijk gedaald. Toen de Belgische vennootschapsbelasting eind 2017 werd hervormd hadden veel landen hun statutaire tarief verlaagd of waren dat van plan.

2.1 Behandeling van inkomende en uitgaande dividenden en interestbetalingen

WAT IS HET?

In België bestaat er een vrijstellingsregeling op verschillende vormen van passief inkomen, met name voor inkomende en uitgaande dividendbetalingen en voor uitgaande interestbetalingen tussen verbonden ondernemingen. Het gaat hier over de Belgische implementatie van de Europese 'Parent-Subsidiary Directive' (of moeder-dochter richtlijn)²¹ en de 'Interest and Royalties Directive'.²² Afhankelijk van hoe nationale overheden die richtlijnen implementeerden, bestaat de mogelijkheid dat op dividenduitkeringen en interest- en royaltybetalingen tussen verbonden ondernemingen geen bronbelasting of vennootschapsbelasting wordt geheven. In de praktijk gebruiken bedrijven deze richtlijnen dus ook voor internationale belastingplanning. De verlaging of vrijstelling van de bronbelasting op dividenduitkeringen en interest- en royaltybetalingen vormt dan ook een belangrijk aspect van bilaterale belastingconcurrentie zowel binnen de EU²³ als in relatie tot lagere inkomenslanden.²⁴

REGELING BELGIË

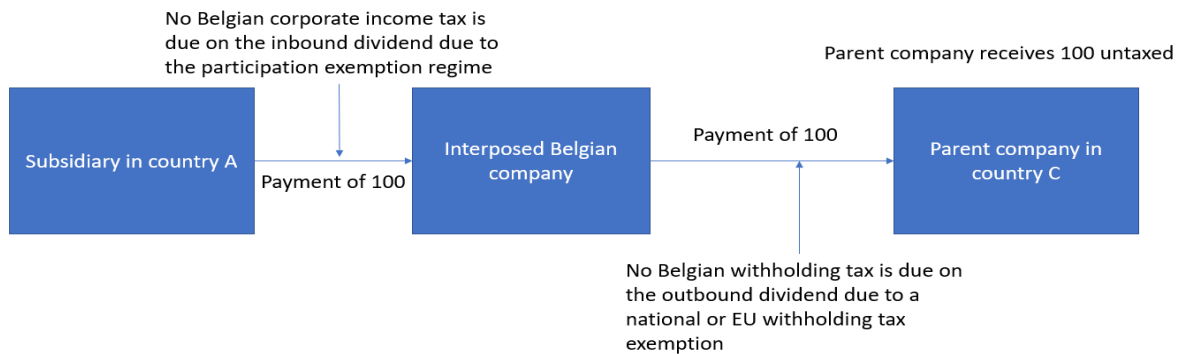
Wat betreft **inkomende en uitgaande dividenden**, heeft België de Europese 'moeder-dochter richtlijn' geïmplementeerd in de vorm van een deelnemingsvrijstelling. De specifieke regeling omtrent inkomende dividenden wordt de DBI-af trek (Definitief Belaste Inkomsten) genoemd. Volgens deze regeling zijn dividenden die Belgische vennootschappen van hun dochterondernemingen ontvangen, vrijgesteld van belasting. De logica achter de maatregel is het voorkomen van dubbele belasting. Aan de moedermaatschappij (bedrijf B) uitgekeerde dividenden komen voort uit de winst van filialen (bedrijf A) die, in principe, al een keer belast zijn. Wanneer die dividenden de winst van bedrijf B aandikken, worden die niet opnieuw belast door ze via de DBI-af trek vrij te stellen van de vennootschapsbelasting. Eén van de kritieken op deze regeling is echter dat ze ook kan leiden tot dubbele niet-belasting. Zo is het mogelijk dat het filiaal (bedrijf A) dat het dividend uitkeert aan de moedermaatschappij niet of nauwelijks belast wordt.

Opdat de af trek van toepassing zou zijn moet aan drie belangrijke voorwaarden voldaan zijn.²⁵ Daarbij valt op dat één van de voorwaarden vooral grote kapitaalcrachtige bedrijven bevoordeelt en niet kleine bedrijven met een beperkte portefeuille aandelen in een dochteronderneming. Zo moet een bedrijf een minimumparticipatie van 10 procent van het kapitaal hebben of een aandeel van minimum 2,5 miljoen euro inleg. Hierbij gaat het over inkomende dividenden.

Ook voor **uitgaande interestbetalingen**, geldt eenzelfde regeling. Ze komen in aanmerking voor een vrijstelling in lijn met de gekozen implementatie van de Interest and Royalties Directive.

SPILLOVER EFFECTEN

De combinatie van een deelnemingsvrijstelling op inkomende en uitgaande dividenden resulteert in een volledige vrijstelling van bronbelasting op dividenden.²⁶ Dit betekent dat inkomende inkomsten niet worden belast en vervolgens kunnen worden doorgegeven zonder dat er uitgaande belastingheffing plaatsvindt. De doorvoer van de inkomsten door België is dus belastingneutraal (zie figuur 1). Dit maakt een land bijzonder geschikt als **tussenstaat** tussen een bronland en een belastingparadijs. De verlaging van de bronbelasting op passief inkomen is in het verleden aangemerkt als een belangrijk aspect van bilaterale **belastingconcurrentie**, zowel binnen de EU,²⁷ als in relatie tot lagere inkomenslanden.²⁸

Corporate tax haven index indicator 'Foreign Investment Income' (België): 50/100

Deze "race-to-the bottom"-indicator beoordeelt of het belastingstelsel van een rechtsgebied inkomsten uit buitenlandse investeringen uitsluit van zijn belastinggrondslag en/of het andere landen onder druk zet om hun vennootschapsbelastingtarieven te verlagen.

2.2 Innovatie-aftrek

WAAROVER GAAT HET?

Een "octrooiabox", "innovatiebox" of "box voor intellectuele eigendom" is een speciale belastingregeling met belastingvrijstellingen of -aftrekken voor activiteiten die verband houden met onderzoek, innovatie of intellectuele eigendom. Deze regelingen zijn vaak bestempeld als een vorm van 'schadelijke belastingpraktijk', omdat ze door multinationale ondernemingen worden gebruikt om belasting te ontwijken door winsten te verschuiven uit de landen waar ze zaken doen naar een octrooiabox in het buitenland, waar de winsten zeer laag of helemaal niet belast worden.

REGELING BELGIË

De octrooi-aftrek, die in 2007 ingevoerd werd, bepaalde dat bedrijven tot 80% van de inkomsten die ze halen uit octrooien kunnen vrijstellen van de vennootschapsbelasting. Deze aftrek zorgde ervoor dat slechts 20% van de octrooi-inkomsten belastbaar was, wat resulteerde in een veel lager effectief belastingtarief van 6,798% (100% - 80%, destijds belast tegen het gewone vennootschapsbelastingtarief van 33,99%). Hoewel alle bedrijven die investeren in O&O het belastingvoordeel konden gebruiken, maakten vooral grote farmaceutische bedrijven er op grote schaal gebruik van.

In 2016 moest België, onder druk van de OESO, de octrooi-aftrek afschaffen en werd het belastingvoordeel vervangen door de innovatie-aftrek. De innovatie-aftrek werd restrictiever op het vlak van inkomsten die in aanmerking komen voor de aftrek. Eén voorbeeld daarvan is dat om in aanmerking te komen voor het fiscale voordeel voor intellectuele eigendom inkomsten ook verband moeten houden met reële activiteiten, zoals personeelskosten en materiële activa (dit zijn de Nexus beperkingen onder actie 5 van het BEPS project).²⁹ Maar de aftrek heeft wel een veel ruimer toepassingsgebied en een hogere vrijstelling dan de octrooi-aftrek.³⁰ Via de innovatie-aftrek kunnen bedrijven voortaan 85% van de winst die ze halen uit intellectuele eigendomsrechten vrijstellen van de vennootschapsbelasting. Daardoor kunnen inkomsten die onder de regeling vallen aan het erg lage effectieve tarief van 3,75% (100% - 85%, belast tegen het gewone vennootschapsbelastingtarief van 25%) belast worden. In dit opzicht is België een van de landen met het grootste verschil tussen het wettelijke vennootschapsbelastingtarief en het feitelijke belastingtarief op (bepaalde) O&O-inkomsten.³¹ De toekomstige invoering van de minimumbelasting van 15% (pijler 2 van de globale OESO taksdeal) zal een invloed hebben op dit extreem lage belastingtarief en dit voordeel normaliter inperken. Toch blijven

er ook hier achterpoortjes om tot een lager tarief te komen dan 15%, door gebruik te maken van de aftrek voor reële activiteiten (*substance based income exclusion*).³² Via die aftrek, die deel uitmaakt van de minimumbelasting, kunnen ondernemingen het bedrag van de aan de minimumbelasting onderworpen winst verminderen met 5% van hun loonsom en van hun materiële activa in elk land. Door die aftrek voor reële activiteiten in de minimumbelasting kunnen innovatieboxen gedeeltelijk effectief blijven. Gezien de Belgische innovatie-aftrek in lijn werd gebracht met de Nexus-beperkingen van de OESO en dus verband moeten houden met reële activiteiten, kan dit belastingvoordeel gedeeltelijk behouden blijven.

Bovendien geldt dat O&O-stimuleringsmaatregelen die van toepassing zijn op gegenereerde inkomsten minder wenselijk zijn in vergelijking met stimuleringsmaatregelen in de fase wanneer er nog geen inkomsten zijn, met name stimuleringsmaatregelen om kosten of uitgaven voor O&O, de input, te verlichten. Belastingaftrek voor intellectuele eigendom hebben tot doel de inkomsten of output uit O&O minder te belasten. Ze verstoren zo de marktdynamiek, omdat ze in het nadeel werken van start-ups en jonge bedrijven, die vaak nog geen winst maken en die dus geen gebruik kunnen maken van dit type belastingvoordeel.³³ Dergelijke steunmaatregelen blijken ook minder efficiënt: Als je kijkt naar hoeveel bijkomende O&O-uitgaven een bedrijf doet in ruil voor één euro fiscale of directe O&O steun dan is dat relatief laag ten opzichte van de andere steunmaatregelen voor O&O.³⁴

SILLOVER EFFECTEN

Studies uit het verleden hebben geconcludeerd dat dergelijke preferentiële intellectuele eigendomsregimes tot spillovers kunnen leiden en de belastinggrondslag kunnen uithollen.³⁵ Een octrooibox biedt belastingvoordelen voor zeer winstgevende bedrijven en maakt grensoverschrijdende winstverschuiving naar deze belastingstelsels mogelijk, waardoor de belastinggrondslag van rechtsgebieden elders ondermijnd worden. Hoewel het nieuwe Belgische regime in overeenstemming werd gebracht met de Nexusbepalingen van de OESO naar aanleiding van BEPS-actieplan 5 blijven preferentiële belastingregimes voor IP-rechten echter een aandachtspunt en kunnen nog steeds spillovereffecten hebben.³⁶

Corporate tax haven index indicator 'Patent boxes' (België): 90/100

Deze indicator meet of een land speciale belastingvoordelen biedt voor intellectueel eigendom zoals patenten.

2.3 Tax rulings

WAAROVER GAAT HET?

Tax rulings zijn een geschreven interpretatie van de wet opgesteld door de belastingadministratie ten aanzien van de belastingplichtige. Hoewel tax rulings over het algemeen niet controversieel zijn, vormt een specifieke variant daarvan 'Advance price agreements (APA's)' onderwerp van debat. Het zijn vooraf gemaakte afspraken tussen de belastingdienst en een belastingbetaler over de toepassing van het verrekenprijsbeleid (transfer pricing). Als ze eenzijdig door één enkele belastingadministratie worden uitgevaardigd (unilaterale APA's of tax rulings), kunnen ze het grootste risico inhouden dat er preferentiële regelingen in worden opgenomen, aangezien andere gastlanden van de multinational niet bij het overleg worden betrokken. De automatische uitwisseling van informatie over belastingrulings die in 2015 werd ingevoerd, is een belangrijke stap in de richting van meer transparantie. In hoeverre deze informatie-uitwisseling de belastingautoriteiten ertoe heeft aangezet om bestaande regelingen in vraag te stellen, is tot dusver niet openbaar gemaakt. De inhoud van de meeste belastingrulings blijft onbekend voor zowel de EU-instellingen als de burgers.³⁷

REGELING BELGIË

België is een van de landen met de meeste unilaterale voorafgaande prijsafspraken. Op basis van de beschikbare data³⁸ van de Europese Commissie had België eind 2021 met immense voorsprong het

meeste van die akkoorden, met name 791 unilaterale op een totaal van 800 APA's.³⁹ De uitgifte van dergelijke prijsafspraken gaf al aanleiding tot enige controverse in België. De Europese Commissie classificeerde sommige van deze rulings, de zogenaamde Excess Profit Rulings, als staatssteun.⁴⁰ Dit werd onlangs bevestigd in een uitspraak van de EU Court of Justice.⁴¹

SPILLOVER EFFECTEN

Een Nederlands onderzoek benadrukt dat voorafgaande prijsafspraken in APA's de belastinggrondslag ernstig kunnen beïnvloeden.⁴² Een Iers onderzoek wijst op het risico van verlies van belastinginkomsten voor ontwikkelingslanden.⁴³ Het IMF identificeert in deze context ook het risico op **spill-overs**.⁴⁴

Corporate tax haven index indicator 'Unilateral Cross-Border Tax Rulings' (België): 80/100

Deze "race-to-the-bottom"-indicator beoordeelt of het belastingstelsel van een rechtsgebied inkomsten uit buitenlandse investeringen uitsluit van zijn belastinggrondslag en/of het andere landen onder druk zet om hun vennootschapsbelastingtarieven te verlagen.

2.4 Vrijstelling van meerwaarden op aandelen

WAAROVER GAAT HET?

Een meerwaardebelasting op aandelen is de heffing op de winst die een belegger maakt bij de verkoop van een belegging. Waar een dergelijke belasting niet wordt geheven spreekt men van een vrijstelling van meerwaarden op aandelen.

REGELING BELGIË

Vanaf 2018 zijn meerwaarden op aandelen in België volledig vrijgesteld van belasting, op voorwaarde dat dividenden van deze aandelen in aanmerking komen voor de deelnemingsvrijstelling beschreven in 2.1.⁴⁵ België is één van de 5 EU-landen die meerwaarden op de verkoop van aandelen niet belast. Verschillende internationale instellingen, zoals het IMF,⁴⁶ bevelen ons land al enkele jaren aan een meerwaardebelasting te heffen bij verkoop van aandelen.⁴⁷

SPILLOVER EFFECTEN

Deze vrijstelling kan leiden tot spillover effecten als de eigenaar van activa (bv. onroerende goederen) gelegen in een lager inkomensland belasting ontwijkt in dat land door de activa aan te houden en vervolgens te verkopen via een Belgische vennootschap, in plaats van de activa rechtstreeks te verkopen.⁴⁸ Zoals het IMF stelt: "Dergelijke transacties kunnen ertoe leiden dat het gastland weinig of geen inkomsten ontvangt wanneer aanzienlijke winsten worden gerealiseerd op activa die zich daar bevinden."⁴⁹ Ook de OESO heeft haar bezorgdheid geuit over dergelijke 'offshore indirecte transfers'.⁵⁰

Uiteraard hangt het potentieel voor een dergelijk spillovereffect ook af van de bepaling van het toepasselijke belastingverdrag. Bepaalde belastingverdragen bepalen dat winsten gerealiseerd door een inwoner van een verdragsland uit de verkoop van aandelen belast mogen worden in het andere verdragsland als ze meer dan 50% van hun waarde ontleen aan onroerende goederen gelegen in dat andere verdragsland. In een dergelijk geval zijn er geen juridische obstakels voor het land waar het onroerend goed is gelegen om de meerwaarde te belasten in overeenstemming met zijn binnenlandse belastingregels.

Corporate tax haven index indicator 'Capital gains taxation (België): 100/100

Deze indicator meet de mate waarin een rechtsgebied belasting heft op meerwaarden die voortvloeien uit de verkoop van binnenlandse en/of buitenlandse aandelen. Als zodanig beoordeelt deze indicator de laagst beschikbare belasting die wordt geheven op vermogenswinsten van bedrijven, van toepassing op grote for-profit bedrijven die fiscaal inwoner zijn van het rechtsgebied, ongeacht de manier waarop deze vermogenswinsten worden belast.

2.5 Notionele interestaftrek (NIA)

Hoewel deze maatregel eind 2022 werd afgeschaft, vermelden we deze hier toch kort omdat het in het verleden één van de belangrijkste belastingmaatregelen was in België voor belastingcompetitie. Bovendien kunnen bedrijven de overgedragen NIA van voorgaande jaren momenteel nog benutten en is het mogelijk, door discussies op Europees niveau, dat de maatregel terug ingang vindt.

De 'notionele interestaftrek' kent belastingvoordelen toe aan bedrijven die gefinancierd worden met eigen vermogen. De achterliggende gedachte van het NIA-regime is het elimineren van de fiscale discriminatie tussen schuldfinanciering en financiering met eigen vermogen. Bedrijven mogen rentelasten met betrekking tot de financiering van leningen aftrekken van hun belastbare basis, maar er bestaat geen vergelijkbare aftrek voor financiering op basis van eigen vermogen, wat leidt tot een voordeel ten gunste van leningen als middel om investeringen te financieren. Hoewel dit verschil ook gecorrigeerd kan worden door de fiscale stimuli met betrekking tot leningen af te schaffen, bestaat het NIA regime erin fiscale stimuli in te voeren voor aandelenfinanciering.

De Belgische overheid hanteerde sinds 2006 een 'notionele interestaftrek'-regime. Oorspronkelijk was het Belgische mechanisme notionele interestaftrek gebaseerd op het totale eigen vermogen van een bedrijf en kon het een aanzienlijke impact hebben. Voor boekjaren vanaf 1 januari 2018 werd een nieuw regime ingevoerd. Sindsdien werd een aftrek toegekend op basis van de gemiddelde toename van het eigen vermogen van de onderneming over de vijf voorgaande jaren.

Door de algemene daling van de rentetarieven het afgelopen decennium werd de notionele interestaftrek sowieso beduidend minder voordelig. De federale regering besliste in het begrotingsakkoord van oktober 2022 bovendien om de notionele interestaftrek af te schaffen.⁵¹ Bedrijven kunnen ondertussen wel nog de overgedragen notionele interestaftrek van voorgaande jaren benutten. Aangezien de Europese Commissie eind mei met een voorstel voor een soort notionele interestaftrek op Europees niveau kwam, is het mogelijk dat België later een nieuwe NIA zal kennen via de implementatie van Europese regelgeving. Maar voorlopig is het nog onduidelijk of dit plan de eindmeet zal halen.

AANBEVELINGEN

Werk negatieve spillovers op lagere en middeninkomenslanden weg

- Voer een spillover analyse uit gezien de kwetsbaarheid van lage inkomenslanden hiervoor en het belang van eigen belastinginkomsten: Zoals aanbevolen door de bijzondere Commissie Panama Papers van het federaal Parlement (2016), dient België een onafhankelijke studie te laten uitvoeren over de impact van Belgische wetgeving, de mate waarin die agressieve belastingontwijking mogelijk maakt en de impact van dubbelbelastingverdragen op lage en middeninkomenslanden.
- Verbeter het Belgische belastingverdragen beleid:
  - o Werk een specifiek Belgisch beleid uit om belastingverdragen steeds te onderhandelen op basis van het VN modelverdrag,

- Heronderhandel dubbelbelastingverdragen met een negatieve impact op de inkomsten van lage en middeninkomenslanden: Die negatieve financiële impact geldt alvast voor Belgische belastingverdragen met drie partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, zoals hierboven aangetoond (Marokko, DRC en Oeganda). In het kader van beleidscoherentie voor ontwikkeling⁵² moeten dergelijke verdragen herzien worden. Vertrek hierbij van het VN-modelverdrag. Ook is er nood aan meer transparantie en inclusie van alle belanghebbende partijen (parlement, de private sector en het middenveld in beide landen) in de onderhandeling van belastingverdragen.
- door het tegengaan van verdragsmisbruik.
- Hervorm schadelijke belastingpraktijken die hierboven beschreven staan (behandeling van inkomende en uitgaande dividenden en interestbetalingen, innovatie-aftrek, unilaterale advance pricing agreements, vrijstelling van meerwaarden op aandelen). Gebruik hierbij de invoering van de minimumbelasting als opportuniteit om een ambitieuze hervorming van schadelijke belastingpraktijken door te voeren die rekening houdt met de impact op begrotingen van lagere inkomenslanden.

Pleit voor een inclusief belastingorgaan binnen de Verenigde Naties:

Zowel de uitkomst van de globale taksdeal als het onderhandelingsproces binnen het zogenaamde 'inclusief kader' van de OESO hierover schieten te kort op het vlak van effectieve inclusiviteit en herverdeling. Een derde van de landen wereldwijd maakte geen deel uit van de onderhandelingen, met een sterke ondervertegenwoordiging van de 'least developed countries'. Bovendien is het minimumbelastingtarief van 15% erg laag in vergelijking met het gemiddelde vennootschapsbelastingtarief in de meeste Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse landen, dat varieert tussen 25% en 35%. De inkomsten zullen disproportioneel terecht komen bij rijke landen.⁵³ Steun daarom het voorstel voor een internationaal belastingverdrag en de oprichting van een inclusief belastingorgaan binnen de Verenigde Naties om ervoor te zorgen dat lagere inkomenslanden op gelijke voet kunnen deelnemen aan de wereldwijde hervorming van internationale belastingregels.

Contact:

Femmy Thewissen

Beleidsmedewerker Economische Rechtvaardigheid 11.11.11

femmy.thewissen@11.be

BRONNEN

¹ De index rangschikt het fiscale en juridische systeem van elk land met een "belastingparadijscore" op 100. De score van het land wordt vervolgens gecombineerd met de omvang van de financiële activiteiten van multinationals in het land. Voor België resulteert dit in een eindscore van 72,8 op 100. De index schat dat België verantwoordelijk is voor 2,20 procent van het wereldwijde misbruik van de vennootschapsbelasting.

² Onderzoek van het IMF naar de opbrengst van de OESO-voorstellen is [hier](#) te vinden (zie figuur 1 en figuur 5 over pijler 1 en de bredere opbrengstimpact), en [hier](#) (een vergelijking van pijler 1 met digitale verkoopbelastingen voor Aziatische landen). Volgens [onderzoek](#) van de BEPS Monitoring Group zijn de voorstellen van de OESO "fundamenteel gebrekkig". Een studie van het South Centre en de Coalition for Dialogue met vergelijkbare conclusies is [hier](#) te vinden. Een rapport van de EU Tax Observatory, waaruit blijkt dat landen met lagere inkomens belastinginkomsten zouden mislopen onder de OESO-voorstellen, is [hier](#) te vinden.

³ Reitz, F. "Revenue Effects of the OECD Corporate Tax Reform - An Updated Impact Assessment of Pillar Two", IFF-HSG Working Paper No. 2023-17, July 2023, p. 39. Available from <https://ile.unisg.ch/wp-content/uploads/2023/07/17-WPReitz.pdf>.

⁴ Dit zijn maatregelen die ook in andere studies onder de loep genomen worden om zicht te krijgen op hoe een land multinationals de mogelijkheid geeft om minder vennootschapsbelasting te betalen. Zie bijvoorbeeld de [Corporate Tax Haven Index](#) en het rapport [Tax Games](#):

The Race to the Bottom (2017). Voor een overzicht van maatregelen die aanleiding kunnen geven tot negatieve spill-overs zie: Action Aid (2018), Stemming the spills

⁵ Bammens, N., De Smedt, L., de Sousa Fernandes, A., Pacolet, J. & Van Doorn, S. (2023), The Impact of Belgian Tax Policy on our preferred partners of development. Study commissioned by 11.11.11.

⁶ Corporate tax haven index: How the index works

⁷ In vergelijking met onze buurlanden zijn die aantallen vergelijkbaar. Dit geldt met name voor Duitsland en Nederland. Nederland heeft belastingverdragen met 95 landen en Duitsland met 96 landen. Voor Nederland zijn 19 (20%) van die verdragen met ontwikkelingslanden en voor Duitsland zijn dat er 25 (26%).

⁸ ActionAid (2016), Mistreated. The tax treaties that are depriving the world's poorest countries of vital revenue.

⁹ Volgens een analyse van de OESO uit 2021 bijvoorbeeld vormden de inkomsten uit vennootschapsbelasting in 2018 gemiddeld een aanzienlijk groter deel van de totale belastinginkomsten in Afrika (19,2%) dan in de OESO (10,0%). OECD Corporate Tax Statistics. Third edition <https://oe.cd/corporate-tax-stats>

¹⁰ IMF (2014), Spillovers in International Taxation, <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/050914.pdf>.

¹¹ Zie Bammens, N., Dubbelbelastingverdragen en fiscaal relevante investeringsverdragen met ontwikkelingslanden, Larquier, 2016, 73-97. Voor de verdragen met de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking geldt dan ook dat ze alleen te vinden zijn in de twee oudste verdragen, het (inmiddels opgezegde) verdrag met Marokko uit 1972 en het verdrag met Senegal uit 1987 (met uitzondering van het dividendartikel in het verdrag met DR Congo uit 2007).

¹² Bovendien is in de analyse geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de ondertekening van de belastingverdragen heeft geleid tot meer investeringen vanuit België, en is alleen rekening gehouden met de standaardtarieven van de bronbelasting in de partnerlanden, zonder rekening te houden met mogelijke verminderingen of vrijstellingen die krachtens het nationale recht van toepassing kunnen zijn. De werkelijke impact van de verdragen is dus waarschijnlijk lager, maar het effect van die parameters is moeilijk te meten.

¹³ Het begrip heeft met name betrekking op situaties waarin een persoon die geen inwoner is van een van de verdragsluitende staten, de voordelen van het belastingverdrag tussen die staten tracht op te eisen, bijvoorbeeld door een brievenbusmaatschappij op te richten in een van de verdragsluitende staten. In een dergelijk geval kunnen inkomsten die via de brievenbusmaatschappij worden doorgeleid, in aanmerking komen voor een gunstige belastingregeling - zoals een vrijstelling van bronbelasting in de bronstaat van de inkomsten - die niet beschikbaar zou zijn indien de inkomsten rechtstreeks aan de uiteindelijke begunstigde waren uitbetaald.

¹⁴ België kan ook zelf als 'conduit' jurisdictie gebruikt worden door een vennootschap gevestigd in een derde land. Maar dat werd niet onderzocht in de studie.

¹⁵ Mauritius staat op plaats 15 in de corporate taks haven index maar wordt hier mee opgenomen omdat het in het verleden vaak gebruikt werd als een uitvalsbasis voor treaty shopping in Afrika, vanwege het gunstige binnenlandse belastingregime van het land en zijn uitgebreide netwerk van belastingverdragen met Afrikaanse landen. Zie: A. OGUTTU, "OECD's Action Plan on Tax Base Erosion and Profit Shifting: Part 2 – A Critique of Some Priority OECD Actions from an African Perspective – Addressing Excessive Interest Deductions, Treaty Abuse and the Avoidance of the Status of a Permanent Establishment", Bull. IBFD 2016, 335.

¹⁶ Traditioneel was het belangrijkste mechanisme om 'treaty shopping' structuren aan te vechten de beneficial ownership-vereiste die in de meeste belastingverdragen is opgenomen. Die vereiste houdt in dat de belastingverdragsvoordelen met betrekking tot dividenden, rente en royalty's (d.w.z. de verlaagde bronbelastingtarieven of bronbelastingvrijstellingen voor dergelijke inkomsten) alleen beschikbaar zijn als de ontvanger van de inkomsten een inwoner is van een verdragsluitende staat die ook de uiteindelijke begunstigde is van de inkomsten.

¹⁷ De limitation-on-benefits ("LOB") regel beperkt de beschikbaarheid van verdragsvoordelen tot entiteiten die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden, die gebaseerd zijn op de juridische aard, eigendom in, en algemene activiteiten van de entiteit, trachten ervoor te zorgen dat er een voldoende band is tussen de entiteit en haar woonstaat.

¹⁸ De principal purposes test of "PPT" regel is een meer algemene antimisbruikregel gebaseerd op de hoofdoelen van transacties of constructies. Als een van de hoofdoelen van transacties of constructies het verkrijgen van verdragsvoordelen is, zouden, volgens deze regel, deze voordelen worden geweigerd tenzij wordt vastgesteld dat het toekennen van deze voordelen in overeenstemming zou zijn met het doel en de strekking van de bepalingen van het verdrag.

¹⁹ De PPT-regel is beperkt tot de voordelen van de tax sparing clause. Dergelijke clausules worden soms opgenomen in belastingverdragen tussen een hoog inkomensland en een lager inkomensland om te vermijden dat het effect van gunstige belastingregimes in de bronstaat (het lagere inkomensland) zou worden ondermijnd door het belasten van de investeerder in zijn thuisstaat.

²⁰ Van De Poel, J. (2016) In search of a new balance. The impact of Belgian tax treaties on developing countries.

²¹ Council Directive 2011/96/EU of 30 November 2011 on the common system of taxation applicable in the case of parent companies and subsidiaries of different Member States.

²² Council Directive 2003/49/EC of 3 June 2003 on a common system of taxation applicable to interest and royalty payments made between associated companies of different Member States. Implemented in Belgium in article 107, §6 of the Royal Decree to the ITC92.

²³ European Commission Joint Research Centre, *Bilateral Tax Competition and Regional Spillovers in Tax Treaty Formation*, 2020, No 07/2020, 29.

²⁴ European Commission, *Platform for tax good governance: Follow-up of the Communication on the External Strategy: Toolbox spill-over effects of EU tax policies on developing countries*, 18 October 2017, Platform/32/2017/EN, 4.

²⁵ Om in aanmerking te komen voor dit regime moet aan drie belangrijke voorwaarden worden voldaan: (1) Kwalitatieve voorwaarde: de uitkerende dochteronderneming moet onderworpen zijn aan de Belgische vennootschapsbelasting of een gelijkaardige belasting; (2) Kwantitatieve voorwaarde: de moedermaatschappij moet een minimumparticipatie hebben van 10% van het kapitaal van de dochteronderneming op het moment van de dividenduitkering, of moet een participatie hebben met een acquisitiewaarde van minstens 2,5 miljoen euro; (3) Duurzaamheidsvoorwaarde: deze deelneming moet ten minste één jaar in volle eigendom worden gehouden, hoewel dit ook een voorwaarde is waaraan kan worden voldaan na de dividenduitkering.

²⁶ Artikel 106, §1 en §5 van het Koninklijk Besluit van ITC92. §1 vereisen expliciet dat zowel de dochteronderneming als de moedermaatschappij een van de rechtsvormen hebben die in de moeder-dochterrichtlijn worden opgesomd. Ook hier is een vrijstelling aan de bron mogelijk.

²⁷ European Commission Joint Research Centre, *Bilateral Tax Competition and Regional Spillovers in Tax Treaty Formation*, 2020, No 07/2020, 29.

²⁸ European Commission, *Platform for tax good governance: Follow-up of the Communication on the External Strategy: Toolbox spill-over effects of EU tax policies on developing countries*, 18 October 2017, Platform/32/2017/EN, 4.

²⁹ Daarnaast geldt dat de Belgische onderneming zelf actief moet bijgedragen hebben aan de ontwikkeling van het intellectuele-eigendomsrecht. Het gaat ook alleen over de *netto*-inkomsten. Directe O&O-uitgaven worden eerst in mindering gebracht.

³⁰ Zo bestrijkt ze meer inkomsten dan onder de oude regeling, met name niet alleen octrooien maar ook andere intellectuele eigendomsrechten en inkomsten. Bovendien gaat het over een aftrek voor 85% van de in aanmerking komende netto-innovatie-inkomsten (tegenover 80%).

³¹ EU Tax Observatory, *New Forms of Tax Competition in the European Union: an Empirical Investigation*, November 2021, p. 27.

³² De substance based income exclusion houdt in dat inkomsten van de onderneming waarop het percentage van de top-up taks berekend wordt, kan verlaagd worden door er bepaalde inkomsten af te trekken die voldoen aan de *substance* test, met name 5% personeelskosten en 5% materiële activa. Dit heeft ook implicaties voor bepaalde belastingvoordelen zoals die voor patent boxes. Om in aanmerking te komen voor het fiscale voordeel voor intellectuele eigendom moeten inkomsten verband houden met reële activiteiten, zoals personeelskosten en materiële activa, volgens de minimumnorm van de OESO. Dit type van fiscaal voordeel kan gedeeltelijk effectief blijven door de aftrek voor reële activiteiten in de minimumbelasting. Voor België gaat het dan over de innovatie-aftrek.

³³ Rekenhof, *Steunmaatregelen voor onderzoek en ontwikkeling in de vennootschapsbelasting*, november 2021; Planbureau, *R&D incentives in Belgium: Third Evaluation*, April 2019.

³⁴ Planbureau, [Van alle OESO-landen is België het meest genereus met belastingvoordelen aan bedrijven voor Onderzoek en Ontwikkeling](#), mei 2019.

³⁵ IMF, *Spillovers in International Corporate Taxation*, 9 May 2014, 13-14; IBFD, *Spillover Analysis Possible Effects of the Irish Tax System on Developing Economies*, July 2015, 63-64; F. WEYZIG, *Evaluation issues in financing for development Analysing effects of Dutch corporate tax policy on developing countries*, November 2013, 70.

³⁶ "The modified nexus approach allows artificial increases of qualifying expenditures (Sanz Gomez 2015) and requires using the arm's length price to determine related party acquisition costs (OECD 2015). Given the difficulty in determining an appropriate arm's length price for intellectual property and related royalty payments, this might lead to only a small reduction in negative spillovers, if any (Etter-Phoya et al. 2020)." Ates, L., Harari, M., Meinzer, M. (2021). *Negative Spillovers in International Corporate Taxation and the European Union*. In: Mosquera Valderrama, I.J., Lesage, D., Lips, W. (eds) *Taxation, International Cooperation and the 2030 Sustainable Development Agenda*. United Nations University Series on Regionalism, vol 19. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-64857-2_10

³⁷ EU Tax Observatory, *New Forms of Tax Competition in the European Union: an Empirical Investigation*, November 2021

³⁸ De data is niet volledig. Bijvoorbeeld: "The Netherlands do not report the number of unilateral APAs in force to the European Commission even though past state aid investigations suggest that unilateral APAs have existed in the Netherlands (EC 2017a)". Ibid. EU Tax Observatory 2021

³⁹ Zie https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2023-04/APA_consolidated_2021.pdf

⁴⁰ Zie https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2023-04/APA_consolidated_2021.pdf

⁴¹

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=277602&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=210906>

⁴² Weyzig, F., *Evaluation issues in financing for development Analysing effects of Dutch corporate tax policy on developing countries*, November 2013, 70.

⁴³ IBFD, *Spillover Analysis Possible Effects of the Irish Tax System on Developing Economies*, July 2015, 74-75.

⁴⁴ IMF, *Spillovers in International Corporate Taxation*, 9 May 2014, 18.

⁴⁵ Dit is op voorwaarde dat de dividenden van deze aandelen in aanmerking komen voor de hoger beschreven vrijstellingsregeling voor inkomende dividenden (DBI-aftrek). Als niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, is de meerwaarde belastbaar voor de Belgische vennootschapsbelasting tegen het gewone tarief van 25%.

⁴⁶ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2023/10/24/belgium-staff-concluding-statement-of-the-2023-article-iv-mission>

⁴⁷ Coumans, W., *De meerwaarde van een meerwaardebelasting op aandelen*, SAMPOL, januari 2023, p. 54.

⁴⁸ IMF, *Spillovers in International Corporate Taxation*, 9 May 2014, <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/050914.pdf>, 28.

⁴⁹ IMF, *Spillovers in International Corporate Taxation*, 9 May 2014, <https://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/050914.pdf>, 28.

⁵⁰ OECD, IMF, UN and WBG, *The Taxation of Offshore Indirect Transfers – A Toolkit*, 4 June 2020, <https://www.oecd.org/tax/taxation-of-offshore-indirect-transfers.htm>

⁵¹ Dujardin, D., *Regering is rond met begroting: Dit is er beslist*. De Tijd. 11 oktober 2022.

⁵² De wet betreffende de Ontwikkelingssamenwerking (19 maart 2013) definieert coherentie als een proces om te verzekeren dat de doelstellingen en resultaten van de Belgische ontwikkelingssamenwerking niet tegengewerkt worden door het beleid van de regering op andere domeinen die een impact hebben op de ontwikkelingslanden, en dat deze andere beleidsdomeinen waar mogelijk de ontwikkelingsdoelstellingen steunen.

⁵³ Lagere inkomenslanden verliezen disproportioneel meer aan belastingontwijking. Bovendien laat deze deal OESO-landen toe om een groter deel aan inkomsten terug te (w)innen dan het deel dat ze momenteel verliezen door belastingontwijking, zo berekende [Tax Justice Network](#) in 2021 op basis van het toen bekende OESO-voorstel (cf. Bou Mansour, M. (2021). *Biden tax plan can recover \$640bn but OECD proposal would shrink gains and reward worst perpetrators*. Tax Justice Network.) Zie ook: by Ovonji-Odida, I. et al. (2022). [Two Pillar Solution for Taxing the Digitalized Economy: Policy Implications and Guidance for the Global South](#). South Centre, Research Paper 161.

Deze recente studie verwacht dat de 'investment hubs' of belastingparadijzen de grote winnaar zullen zijn (89% van de totale meeropbrengsten), hogere inkomenslanden een klein stuk mee-eten van de taart (9%) en lage- en middeninkomenslanden nauwelijks iets winnen.